

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра маркетингу

ПОГОДЖЕНО
Проректор з наукової роботи
_____ С. Романенко
«26» 05 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
_____ А. Полухін
«27» 05 2021 р.

УЗГОДЖЕНО
Декан ФЕБА
_____ С. Смерічевський
«20» 05 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Ефективність менеджменту зелених інвестицій»

Освітньо-наукова програма
Галузь знань:
Спеціальність

«Маркетинг»
07 «Управління та адміністрування»
075 «Маркетинг»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	Лекції	Практичні заняття	Л.З	СРС	Форма підсумк. контролю
Денна	4	90 / 3,0	15	15	–	60	Диф. залік 4 с

Індекс: № НДФ - 06/02 - 075 / 20 – 2.2.4

СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		стор. 2 з 13	

Робочу програму навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій» розроблено на основі освітньо-наукової програми «Маркетинг», навчального та робочого навчального планів № НДФ - 06/02 - 075 / 20 підготовки здобувачів вищої освіти третього рівня (доктора філософії) галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 075 «Маркетинг».

Робочу програму розробив:
д.е.н., доцент

Т.В. Князева

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-наукової програми «Маркетинг», спеціальності 075 «Маркетинг» – кафедри маркетингу, протокол №9 від 13.05.2021 р.

Гарант освітньо-наукової програми

Т.В. Князева

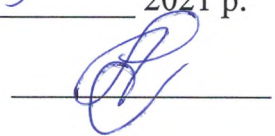
Т.в.о. зав. кафедри
маркетингу

Г.А. Радченко

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 6 від «19» 05 2021 р.

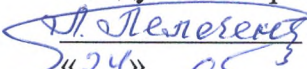
Голова НМРР

А.Т. Тофанчук

УЗГОДЖЕНО

Завідувач аспірантури та докторантури

 А.П. Лелеченко
«24» 05 2021 р.

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		стор. 3 з 13	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Очікувані результати навчання	4
1.3. Передумови вивчення навчальної дисципліни.....	6
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Програма навчальної дисципліни.....	6
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	9
2.3. Самостійна робота аспірантів.....	10
3. Навчально-методичні матеріали	10
3.1. Методи навчання	10
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	10
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	11
4. Система оцінювання результатів навчання	11
4.1. Засоби діагностики результатів навчальної діяльності.....	11
4.2. Форми контролю результатів навчання та їх оцінювання.....	12
4.3. Критерії оцінювання досягнень аспірантів.....	13

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		стор. 4 з 13	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 01.06.2021 № 321/од, та відповідних нормативних документів.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою дисципліни є формування у здобувачів теоретичних знань, розуміння методології і концепції та набуття практичних умінь і навичок щодо методичного підґрунтя менеджменту зелених інвестицій у контексті його використання в процесі управління підприємствами.

Завдання вивчення дисципліни:

систематизування у здобувачів вищої освіти системи сучасних знань і уявлень в області теорії і практики концепцій сталого розвитку та зеленої економіки, соціально-відповідального маркетингу як підґрунтя розвитку зеленого інвестування;

розвиток у здобувача навичок самостійного надбання і використання в професійній діяльності знань щодо менеджменту зелених інвестицій;

удосконалення здобувачем вміння дослідження закономірностей розвитку і функціонування суб'єктів господарювання на засадах концепції соціально-відповідальності бізнесу та його інструментів, зокрема екологічного менеджменту та менеджменту зелених інвестицій.

1.2. Очікувані результати навчання.

Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна:

ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері маркетингу, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у теорії і практиці сучасного маркетингу та дотичних до нього міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з маркетингу та суміжних галузей.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		стор. 5 з 13	

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, глибоке розуміння англійських наукових текстів за напрямом досліджень.

СК06. Здатність критичного переосмислення сучасної теорії, методології та практики маркетингу для проведення власних оригінальних наукових досліджень.

СК07. Здатність до виявлення та формалізації закономірностей розвитку об'єктів та суб'єктів маркетингу на основі прикладних досліджень.

СК09. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні наукові проекти в сфері маркетингу та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, застосовувати сучасні методи наукометрії під час їх реалізації.

Програмні результати:

ПР01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з маркетингу і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПР04. Глибоко розуміти загальні принципи та методи маркетингової науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях та у викладацькій практиці.

ПР05. Представляти результати самостійних оригінальних наукових досліджень, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення з дотриманням належної академічної доброчесності, а також демонструвати володіння методологією викладання професійно-орієнтованих дисциплін і нести відповідальність за навчання інших.

ПР06. Демонструвати системність наукового світогляду і здатність інтерпретувати сучасні теорії та концепції маркетингу, в тому числі на межі предметних галузей, з метою отримання нових теоретичних і прикладних результатів.

ПР07. Здійснювати самостійні дослідження наукового і прикладного характеру в сфері маркетингу чи на межі предметних галузей економіки, управління та адміністрування з метою встановлення траєкторії розвитку реальних ринкових процесів і поведінки ринкових суб'єктів.

ПР08. Формулювати наукову проблему з огляду на ціннісні орієнтири сучасного суспільства та стан її наукової розробки, а також робочі гіпотези досліджуваної проблеми, які мають розширювати і поглиблювати стан наукових досліджень в обраній сфері.

ПР10. Планувати і виконувати експериментальні та / або теоретичні дослідження з маркетингу та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		стор. 6 з 13	

знань щодо досліджуваної проблеми, застосовувати сучасні методи наукометрії та лідерство під час реалізації наукових проєктів.

1.3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна варіативної компоненти «Ефективність менеджменту зелених інвестицій» посідає важливе місце серед дисциплін, що викладаються здобувачам третього рівня вищої освіти. Вона тісно пов'язана із вивченням таких дисциплін, як «Філософія наук і інновацій», «Інноваційні методи прийняття рішень в соціотехнічних системах», «Екологічний маркетинг у системі еколого-економічного управління» та ін.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Програма навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля «Ефективність менеджменту зелених інвестицій», що є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якого передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль №1 «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»

Інтегровані вимоги модуля №1: формування в майбутніх фахівців компетентностей, необхідних для формування зеленого менеджменту у вітчизняному бізнесі та інвестування екологічних проєктів бізнес-структур; оволодіння системною методикою пошуку й прийняття оптимальних управлінських рішень в умовах зростання екологічних і соціальних вимог до якості життя.

Тема 1. Теоретико-методологічна база дослідження менеджменту зелених інвестицій. Концепція сталого розвитку як підґрунтя розвитку концепції зеленого інвестування. Зелене інвестування як комплексна дефініцією, що інтегрує екологічні та економічні аспекти інвестицій. Категорія «зелений» та її трактування різними науковими школами. Науково-методичні підходи до визначення сутності поняття «зелені інвестиції». Взаємозв'язок маркетингу і менеджменту зелених інвестицій. Концептуальні засади менеджменту зелених інвестицій з урахуванням інституційного забезпечення зеленого інвестування.

Тема 2. Детермінанти ефективності системи менеджменту зелених інвестицій. Аналізу динаміки залучення зелених інвестицій в Україні та країнах ЄС. Основні напрями зеленого інвестування в Україні. Європейський досвід менеджменту зелених інвестицій. Переваги зеленого інвестування.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		стор. 7 з 13	

Тема 3. Транспарентність менеджменту зелених інвестицій. Категорія транспарентності та її застосування в концепції зеленого інвестування. Динаміка іноземних інвестицій в Україну за країнами світу. Впровадження нових дієвих механізмів залучення іноземного капіталу на реалізацію індикативних цілей сталого розвитку 2030. Ринок зелених інвестицій як один із альтернативних фінансових механізмів досягнення цілей сталого розвитку.

Тема 4. Прийняття управлінських рішень в проектах зеленого інвестування. Показники соціо-еколого-економічного ефекту зелених інвестицій. Ефективність проектів зеленого інвестування. Критерії прийняття управлінських рішень щодо ефективності системи менеджменту зеленого інвестування. Ефективна стратегія управління формування відповідних каналів комунікації зі стейкхолдерами зеленого інвестування.

Тема 5. Комунікативні мережі інституційної взаємодії зі стейкхолдерами зеленого інвестування. Напрями імплементації системи менеджменту зелених інвестицій в діяльність підприємств. Глобальні тренди імплементації Цілей сталого розвитку в суспільно-економічні процеси. Централізована та децентралізована комунікативні мережі взаємодії зі стейкхолдерами. Розподільна комунікативна мережа стейкхолдерів зеленого інвестування. Основні складові концепції формування зеленого фондового ринку. Характеристика принципів функціонування ринку зелених інвестицій. Детальна характеристика основних суб'єктів ринку зелених облігацій.

Тема 6. Оцінка обсягів зелених інвестицій підприємств та еколого-економічних ефектів. Схема взаємозалежності наукових гіпотез щодо довгострокового взаємозв'язку між обсягом зелених інвестицій, економічною ефективністю підприємств, розвитком альтернативної енергетики та зменшенням екодеструктивного впливу. Інформаційна база для формування масиву даних для аналізу.

Тема 7. Напрями розвитку інструментарію менеджменту зелених інвестицій на підприємствах. Класифікація країн за рівнем доходу згідного Світового банку даних. Викиди CO₂ за групою країн (метричні тони на душу населення). Матриця коефіцієнта кореляції Пірсона для країн ЄС. Оцінювання взаємозв'язків між обсягами зелених інвестицій у енергоефективні проекти підприємств (GFI), екологічних витрат на мінімізацію дій кліматичних змін (CM) та рейтингу країни за глобальним індексом сталої конкурентоспроможності (GSCI) з використанням економетричного методу. Кластеризація європейських країн у контексті визначення драйверів розвитку інструментарію менеджменту зелених інвестицій.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		стор. 8 з 13	

2.2. Тематичний план

№ з/п	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Денна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
Модуль №1 «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»					
1.1	Теоретико-методологічна база дослідження менеджменту зелених інвестицій	11	2	2	7
1.2	Детермінанти ефективності системи менеджменту зелених інвестицій	11	2	2	7
1.3	Транспарентність менеджменту зелених інвестицій	11	2	2	7
1.4	Прийняття управлінських рішень в проектах зеленого інвестування	11	2	2	7
1.5	Комунікативні мережі інституційної взаємодії зі стейкхолдерами зеленого інвестування	11	2	2	7
1.6	Оцінка обсягів зелених інвестицій підприємств та еколого-економічних ефектів	11	2	2	7
1.7	Напрями розвитку інструментарію менеджменту зелених інвестицій на підприємствах	11	1	2 1	7
1.8	Модульна контрольна робота №1	13	2	-	11
Усього за модулем №1		90	15	15	60
Усього за навчальною дисципліною		90	15	15	60

2.3. Самостійна робота аспірантів

Перелік питань для підготовки до самостійної роботи розробляються провідним викладачем кафедри, затверджується протоколом засідання кафедри доводиться до відома здобувачів.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

3.1. Методи навчання

Методи навчання з дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій» — взаємопов'язана діяльність викладача та здобувача спрямована на засвоєння ними системи знань, набуття умінь і навичок.

В процесі викладання дисципліни, під час проведення практичних занять використовуються наступні методи: словесні (бесіда, пояснення, доповідь), наочні

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		стор. 9 з 13	

(презентація, ілюстрування), практичні (тестові завдання, кейси, виконання розрахунково-графічних завдань), методи контролю.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Бобровський А.Л. Екологічний менеджмент: підручник/ МОН України. Суми: Університетська книга, 2016. 586 с.
- 3.2.2. Пімоненко Т. В. Маркетинг і менеджмент зелених інвестицій: теоретичні засади, сучасні виклики та перспективи розвитку: монографія. Суми : «Ярославна», 2019. 264 с.
- 3.2.3. Greener marketing : a responsible approach to business /ed. by Martin Charter. // Routledge, 2017. 89 p.

Допоміжна література

- 3.2.4. Мельник, Л.Г. «Зелена» економіка (досвід ЄС і практика України у світлі III і IV промислових революцій) [Текст]: підручник / Л.Г. Мельник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 463 с.
- 3.2.5. Основні засади впровадження моделі «зеленої» економіки в Україні : навч. посіб. / Т.П. Галушкіна, Л.А. Мусіна, В.Г. Потапенко та ін. ; за наук. ред. Т.П. Галушкіної. К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 154 с.
- 3.2.6. Потапенко В. Г. Стратегічні пріоритети безпечного розвитку України на засадах «зеленої економіки»: монографія / В. Г. Потапенко; Нац. ін-т стратег. досліджень. Київ : НІСД, 2012. 359 с.
- 3.2.7. «The New Rules of Green Marketing Strategies, Tools, and Inspiration for Sustainable Branding» /ed. By Jacquelyn Ottman. 2017. 123 p.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

- 3.3.1. Сайт Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>
- 3.3.2. Сайт Верховної Рада України: <http://www.rada.gov.ua>
- 3.3.3. Сайт Міністерства фінансів: <http://www.minfin.gov.ua>
- 3.3.4. Сайт Державної комісії з цінних паперів і фондового ринку: <http://www.ssmsc.gov.ua>
- 3.3.5. Сайт Державної служби статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>
- 3.3.6. Сайт Національного банку України: <http://www.bank.gov.ua>
- 3.3.7. Сайт Світового банку: <http://www.worldbank.org.ru>

4. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		стор. 10 з 13	

4.1. Засоби оцінювання результатів навчальної діяльності.

Діагностика навчальних досягнень аспірантів здійснюється шляхом обов'язкового виконання аспірантами таких видів навчальної діяльності:

- виконання завдань на практичних заняттях;
- написання наукової роботи (тезисів або статті до наукового видання);
- виконання модульної контрольної роботи.

4.2. Форми контролю результатів навчання та їх оцінювання.

4.2.1. Оцінювання навчальної роботи аспіранта здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
Модуль 1. «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	
Виконання завдань на практичних заняттях	30
Написання наукової роботи (підготовка тезисів або наукової статті)	40
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 здобувач має набрати не менше</i>	<i>42 бали</i>
Виконання модульної контрольної роботи №1	30
Усього за модулем №1	100
Диференційований залік	100
Підсумкова рейтингова оцінка	100

4.2.2. Переведення підсумкової рейтингової оцінки в балах в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS здійснюється відповідно до табл. 4.2.

Таблиця 4.2.

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		стор. 11 з 13	

60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.2.3. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, індивідуального навчального плану аспіранта та до академічної довідки про виконання освітньо-наукової програми.

4.3. Критерії оцінювання досягнень аспірантів.

4.3.1. Критерієм успішного проходження аспірантом оцінювання є досягнення ним мінімальних рівнів оцінок за кожним запланованим видом навчальної діяльності.

Виконані види навчальної роботи зараховуються аспіранту, якщо він отримав за них позитивну оцінку (за національною шкалою) відповідно до даних табл. 4.3.

Таблиця 4.3.

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи
в балах оцінкам за національною шкалою

Виконання завдань на практичних заняттях	Написання наукової роботи (підготовка тезисів або наукової статті)	Виконання модульної контрольної роботи	Оцінка за національною шкалою
27-30	36-40	27-30	Відмінно
22-26	30-35	22-26	Добре
18-21	24-29	18-21	Задовільно
менше 17	менше 23	менше 17	Незадовільно

4.3.2. Аспірант допускається до виконання модульної контрольної роботи за умови наявності у нього поточної модульної рейтингової оцінки величиною не менше 60% максимальної поточної модульної рейтингової оцінки.

Слід мати на увазі, що отримання аспірантом лише мінімальних оцінок за виконання окремих видів навчальної роботи з певного модуля може виявитися недостатнім для отримання допуску до виконання модульної контрольної роботи та потребуватиме виконання ним додаткового індивідуального завдання, захистити його з позитивною оцінкою в балах, яка буде додана до поточної модульної рейтингової оцінки.

4.3.3. У разі отримання незадовільних контрольної модульної чи екзаменаційної рейтингових оцінок аспірант повинен повторно пройти відповідний контроль в установленому порядку. При повторному його проходженні максимальна

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»</p>	<p>Шифр документа</p>	<p>СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021</p>
		<p>стор. 12 з 13</p>	

величина рейтингової оцінки в балах не повинна перевищувати максимальне значення оцінки «Добре» за національною шкалою.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Ефективність менеджменту зелених інвестицій»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.03-01-2021
		стор. 13 з 13	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				